

Mythologia, Francfort, 1581 - IV : Cur Lucinam parturientibus praefectam antiqui putarint

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IV

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - IV, 00 : Cur Lucinam parturientibus praefectam antiqui putarint](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IV

[Mythologie, Paris, 1627 - IV, 01 : Pourquoi les Anciens ont creu que Lucine assistoit aux femmes en leurs accouchemens](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IV

[Mythologie, Lyon, 1612 - IV, 00 : Pourquoi c'est que les anciens ont pensé que Lucine assistast aux femmes enfantans](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - IV : Cur Lucinam parturientibus praefectam antiqui putarint, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 24/12/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/5936>

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)Latin

Paginationp. 288-290

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses[Lucine](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

NATALIS CO- MITIS MYTHO- LOGIÆ

LIBER QVARTVS.

*Cur Lucinam parturientibus præfektam an-
tiqui putarint.*

EXISTIMO me in superioribus libris ostendisse partim animorum affectus & cogitationes, quæ in morituroſum animis nascerentur, partim vires elementorum, cœlestiumque corporum, quæ transfunderentur in hæc inferiora corpora, diuinis nominibus fuisse ab antiquis appellatas, & diuinis etiam honoribus cultas. Sed quoniam eo scribendo perducti sumus, ut res interire, & iterum post quoddam annorum spatium reuiuiscere, & animas easdem in alia corpora transmitti diceremus, quæ res sub Lucinæ tutelam primùm concidebant, videntur rationes illæ inuestigandæ, quibus adducti sunt sapientes ut sibi persuaderent Lucinam præesse parturientibus. Hac in re illud horum omnium debet esse fundamentum, quod superius dictum fuit, quod Græci, id quod ceperunt ab Ægyptiis, Solem, Lunam, cæteraque sidera, quorum vires ac moderationes temporum apud nos essent conspicuæ, Deos putarunt: quos sustinentis, & cantilenis, & cæsarum victimarum nidoribus placarunt, cum res postularet. Cum Lunam igitur plurimum conferre parturientibus arbitrarentur, illam alij à luce, alij à circumuoluendo nuncuparunt. Aliæ similiter rationes sunt à rerum naturalium peritis traditæ, aliæ ab astronomis. Atqui Luna à rerum naturalium peritis partibus præesse credita est, quia illius ope propter vim propriam humoris fetus adiuuetur, cum illius beneficio is in utero intumescat: ad quam rem & Solis & Lunæ ratio præcipuè conferre putatur. Nam manifestum esse arbitror omnibus vel mediocri-

mediocriter eruditis, quod Lunæ beneficio augentur humores, cuius vis in multis est conspicua, sed in conchyliorum genere præcipuè, quæ cum Lunæ lumine augentur & decreſcunt. Huc accedit quod parturiendi tempore plurimus humor ſero perſimilis in membranis cum foetu continetur in vtero, quare & vterus inſurgit ad expellendum cum foetu humorem, cui rei, cum moderator humorum ſit Lunæ planeta, plurimum conferre putatur, & idcirco Luna parturientibus præeſſe credita eſt. Qui verò ex aſtrorum potentia omnia humana pendere cenſuerunt, has omnes cauſas ad aſtronomicas rationes retulerunt: nam ſenſerunt homines rerum cœleſtium periti, quod ſeptimo menſe foetus perficiatur & abſoluatur, qui menſis dicatus eſt Lunæ: quare iure optimo Luna præeſt parturientibus. Atque huiusce rei talis eſt ratio & ordo. Primus menſis eſt Saturni, qui ſuo frigore ac ſiccitate facit vt ſemen, quod fluebat aquæ ſimile, denſetur & conſiſtat. Deinde ſequenti menſe Iupiter ſuo calore & humore nutrit, quibus indiget viribus vt augeatur & dilatetur, quippe cum ſuperioris planetæ natura formationem lineamentorum impediret ſi perduraret diutius. Tertio deinde menſe Marti cura iſta committitur, qui per naturalem ſuum calorem humores ſuperuacaneos exiecat, fortumque calefacit, & motum in illo procreat: eſt enim calida vis & ſicca maximè ad motum propenſa. Hunc eundem foetum excipit mox Sol aſtrorum omnium & mundi princeps ac moderator, qui & vigorem plurimum adhibet, & non mediocriter confert ad vitam. Hinc ſuccedit Venus Martis Solisque calorem & ſiccitatem ſuis his aduerſariis viribus temperans, multoque magis auget foetum, & illius membra ad figuram homini conuenientem perducit. Negotium ipſum mox in manus tradere Mercurio putatur, qui ſuperuacaneam quodque exiecando temperiem & ipſe inducit, vniuerſasque corporis partes etiam magis diſtinguit, & clariorem formam exprimit. At ſeptimus menſis Lunæ tribuitur, quæ ita foetum ſuo humore nutrit, vt perfectus completusque ſit: poſſitque vel ſi tunc ex vtero exeat viuere. Quod ſi humoris copia adhuc ſuppetat, & reſpiratio nondum ſit præualida, quam per vmbilicum capit infans, ita vt oris reſpiratione non magnopere indigeat, natura optima horum alimentorum cœliſſima & moderatrix in nonum menſem par-

tum prorogari: at si inops sit humorum, & non amplius satis magna aeris copia per umbilicum trahatur, ac si vetus tractabilis mollisque sit, qualis esse solet ferè puerperarum, tunc seipso mense partus in lucem prodit & viuit. Quamobrem siue ad planetarum vires, siue ad physicas rationes quis respexerit, omnino Lunæ humor plurimum ad emittendos fetus adiuuabit. Sed quoniam explicauimus quibus causis commoti antiqui Lucinæ tantum tribuerunt, nunc reliquum est, ut quæ de Lucina ab iis dicta fuerint, percurramus.

De Lucina. CAP. I.

LUCINAM filiam fuisse Iouis & Latonæ, sororemq; Phœbiæ dictum est superius, cum de Diana loqueremur. Atqui cum re ipsa vna eademque sit Diana, Lucina, Hecate, Luna, quamuis varia sint nomina, & res variae, in quibus illæ suas vires exercent, tamen varij parentes earum siue Dearum, siue facultatum, siue eorum nominum, fuisse traduntur. Cùm enim Luna filia esse Thiaë, & Hyperionis, Diana Iouis & Latonæ, Hecate vel Iouis vel Aristæi, & Noctis vel Asteria: ita Lucina Iouis filia fuisse dicitur, ut apparet in hymno Callimachi in Dianam, Iunonemque habuit matrem, ut memorie prodidit Pausanias in Atticis, qui illam in Gnosio agro apud Amnisum fluuium ex opinione Cretensium natam esse scribit. Quæ Latonæ filiam esse dixerunt, hanc in Ortygia natam esse inquirunt, atque statim natam obstetricis munere functam esse apud matrem, cum mox Apollinem esse paritura, ut dictum est superius. Pausanias tamen in Atticis Lucinam ait in Delum ex Hyperboreis aduentasse, ut parturienti Latonæ adesset obstetrix. Hæc varia habuit nomina: nam Ilithyia in encomio Ptolemæi vocata est à Theocrito, quam Lyfizonom appellat siue soluentem zonam. Solebant enim antiqui, sed Græci in primis, usurpare, zonam soluere, pro eo quod est rem cum viro habere, quia prægnantes mulieres priorem zonam gestare non amplius possent, quam soluere cogebantur, cum ob ventris amplitudinem, nunc ob molestiam, quam affert grauidis zona ad respirandum. quare cum veniret sub tutelam Lucinæ, zonam soluebant. Sic autem ea sunt Theocriti:

ὦ Λαζα καὶ Ἰλῆθια ἰσθῆτα Λυσιζων
 αἰτῶνάς ἐν γαστρὶ παρὰ θυμὸν ὠδίναν.

Hic